

Knjižnica Csorba Győző u Pečuhu

Karácsonyi, Dávid

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:442492>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 4.0 International](#)/[Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
DIPLOMSKI STUDIJ INFORMACIJSKIH ZNANOSTI
SMJER BIBLIOTEKARSTVO

Ak. god. 2023./2024.

Dávid Karácsonyi

Knjižnica Csorba Győző u Pečuhu

Diplomski rad

Mentorica: dr. sc. Ana Barbarić, red. prof.

Zagreb, 2024.

Izjava o akademskoj čestitosti

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ovaj rad rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na istraživanjima te objavljenomj i citiranoj literaturi. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Dávid Karácsonyi

(potpis)

Sadržaj

1.	Uvod	5
2.	Povijesni pregled pečuškog knjižničarstva	6
2.1.	Knjižnica Baranjske županije	6
2.2.	Gradska knjižnica Pečuh	7
2.3.	Knjižnica Csorba Győző.....	7
3.	Győző Csorba	8
4.	Opći podatci o knjižnici	9
4.1.	Poslanje, strategija i vizija	14
4.2.	Vlastita naklada	17
5.	Istaknute zadaće knjižnice.....	17
5.1.	Zavičajna zbirka	17
5.2.	Glazbena zbirka	18
5.3.	Dječja knjižnica Körbirodalom	20
5.4.	Knjižnična mreža Baranjske županije	21
5.5.	Programi poticanja čitanja	22
5.5.1.	Rođen sam za čitanje	22
5.5.2.	FilmPakk.....	23
5.5.3.	Bibliobusna služba i Međunarodni bibliobusni susreti u Pečuhu	23
5.5.4.	Ostale usluge u vrijeme pandemije koronavirusa	24
5.6.	Ostale knjižnične usluge	24
5.6.1.	Digitalizacija.....	24
5.6.2.	Međunarodna zbirka	25
5.6.3.	Čitateljski klubovi.....	25
5.6.4.	Usluge u glazbenoj zbirci	26
5.6.5.	Escape room.....	28

5.6.6. „Posuđivanje” pijanina	28
5.6.7. Digitalizirani sadržaj	29
5.6.8. Könyv(fu)tár	29
5.6.9. PécsLIT festival	29
5.6.10. Knjigoveštvo i uvezivanje	30
5.6.11. Rad za opće dobro.....	30
5.6.12. Retro sajam knjiga	31
5.6.13. Zbor Knjižnice Csorba Győző	31
6. Suradnja s korisnicima radi razvoja usluga.....	31
7. Pregledi rezultata rada prethodnih godina.....	33
7.1. Izvještaj iz 2022. godine	33
7.2. Izvještaj iz 2023. godine	34
8. Plan rada i strategija za budućnost	36
9. Zaključak.....	38
10. Literatura	39
Popis fotografija	42
Sažetak.....	43
Summary.....	44

1. Uvod

Knjižnica Csorba Győző, dalje u radu navodi se i kao *Knjižnica*, osnovana je 2010. godine spajanjem dviju velikih knjižnica koje su prethodno djelovale u Pečuhu – *Csorba Győző megyei könyvtár* (Županijska knjižnica Csorba Győző) i *Pécsi Városi Könyvtár* (Gradska knjižnica Pečuh). Danas ona služi kao kulturni i intelektualni centar jednog od najstarijih mađarskih gradova koji postoji još od vremena Rimskog Carstva. Zahvaljujući svojem dugogodišnjem postojanju, grad je bio pod utjecajem različitih kultura, s naglaskom na rimski, osmanski i austro-ugarski utjecaj, a nekropola koja nosi izvorni naziv grada, Sopianae, uvrštena je na UNESCO-v popis mjesta svjetske baštine u Europi. Pečuh je 2010. godine proglašen Europskom prijestolnicom kulture, u sklopu čega se proveo i projekt izgradnje nove knjižnice, a osim nje u gradu se mogu naći galerije, kazališta, muzeji i Pečuško sveučilište, jedno od najstarijih u Europi.

Današnja knjižnica, osim uloge repozitorija znanja, postala je društveni centar koji potiče ljubav prema učenju, čitanju i uključivanju građana u kulturni život grada. Zahvaljujući usvajanju tehnoloških inovacija, suradnji s građanstvom i očuvanju kulturne baštine, Knjižnica danas prednjači po važnosti kao centralna kulturna institucija grada Pečuha.

Cilj je ovog rada prikazati povijesni razvoj, kao i trenutačno stanje Knjižnice Csorba Győző, istovremeno prikazujući njezinu dinamičnu ulogu u društvenoj zajednici. Nastojat će se prikazati informacije o tome kako je knjižnica pristupala izazovima, implementirala novosti i u isto vrijeme služila kao kulturni temelj pečuškog života. Isto tako predstaviti će se pogled u rad pojedinih službi Knjižnice i njezin doprinos zajednici analizom njezinih knjižničnih zbirki i usluga. Time ćemo ne samo dobiti uvid u prošlost, već i u vrijedne primjere dobre prakse koji mogu poslužiti kao podloga za razvoj knjižničarske djelatnosti i u Hrvatskoj.

2. Povijesni pregled pečuškog knjižničarstva

2.1. Knjižnica Baranjske županije

Osnutak knjižničarstva u Pečuhu veže se uz 1943. godinu, točnije uz 1. listopada 1943., kada je kao rezultat dugogodišnjeg napora i uz podršku gradonačelnika Lajosa Esztergára osnovana Narodna knjižnica grada Pečuha u zopfstilu. Od samog osnutka ulogu ravnatelja preuzeo je jedan od najvećih mađarskih spisatelja – Sándor Weöres, no za stvarni ustroj knjižnice zaslužan je njegov nasljednik po kojem je kasnije knjižnica dobila i ime – Csorba Győző (*Könyvtártörténet*, 2024).

U travnju 1949. godine Ministarstvo javnog obrazovanja donosi odluku za osnutak deset knjižnica koje bi usluživale razne kotare, a već prvog svibnja osnovana je Pečuška regionalna knjižnica. Godine 1952. osnovana je jedinstvena mreža mađarskih knjižnica za javno obrazovanje, u sklopu čega je spajanjem Narodne knjižnice u Pečuhu i trogodišnje Pečuške regionalne knjižnice osnovana Knjižnica Baranjske županije koja se smjestila u prostorije Narodne knjižnice, a iste je godine dograđen i kat u njezinim prostorijama u sklopu projekta spajanja dviju knjižnica. Upravitelj Knjižnice Baranjske županije postaje Győző Csorba koji na tom mjestu ostaje do 1956. Godine 1954. otvara se dječja knjižnica kao ogranak Knjižnice Baranjske županije, dok 1955. s radom započinje i odjel za mlade. Godine 1958. knjižnica dobiva oko petsto svezaka „zavičajnog materijala”, čime se osniva zavičajna zbirka. 1957. godine Knjižnica dobiva motocikl koji je služio za raspačavanje knjiga na teško dostupnim lokacijama, a 1959. dodijeljen joj je i „kulturni auto”, čime su se usluge mogle proširiti na područje cijele županije. Godine 1972., 1974. i 1988. zgradi Knjižnice pripajaju se i susjedne kuće čime se stvaraju smještajni uvjeti potrebni za pružanje kvalitetnih usluga, a 1985. zgrada dobiva nova krila ukupnog prostora 1000 četvornih metara (Gyánti *et al.*, 2013). Značajni napredak u poslovanju knjižnice dolazi pod upravom ravnateljice doktorice Román Lászlóné (doslovni prijevod: žena Lászla Romána) koja je trajala od 1978. do 1990. U to se vrijeme knjižnični fond bogato proširio kako bi ispunio nove prostorije, razvile su se mnogostrane aktivnosti očuvanja i približavanja zavičaja, kao i informacijska služba proširena stručnim uslugama za korisnike. U to je vrijeme županijska knjižnica organizirala rad, izobrazbu i usavršavanje knjižnica i knjižničara na području županije, a pružala je i usluge lokalnog depozita (*Könyvtártörténet*, 2024). Za vrijeme uprave Román Lászlóné u knjižnici se otvorila glazbena arhiva i arhiva zvukovnih zapisa (otvorena 1981. godine), a 1986. započinje i izdavačka djelatnost pod nazivom *Pannónia Könyvek* (Panonske knjige) koja se brinula za

serijska izdanja od nacionalnog značaja. Kao odliku za primijećen razvoj i sveopći značaj, županijska knjižnica od 1989. dobiva status znanstvene knjižnice. Godine 1995. umire Győző Csorba, a knjižnica, u čast svojem prethodnom upravitelju i nagrađivanom pjesniku mijenja ime u Županijska knjižnica Csorba Győző (*Könyvtártörténet*, 2024).

2.2. Gradska knjižnica Pečuh

Gradska knjižnica Pečuh bila je druga knjižnica koja je bila aktivna u Pečuhu. Započela je s radom 1. siječnja 1960. godine s ciljem približavanja knjižničnih usluga građanstvu mrežom podružnica koje su pokrivala područje cijelog grada. Godine 1966. otvorila se pedagoška knjižnica, 1968. knjižnica za mlade na Trgu Honvéd (Domobranski trg), a 1971. s radom je započela 1. dječja knjižnica (kasnije nazvana Dječja knjižnica *Nyitnikék*). Svega nekoliko godina kasnije, 1974. upravo je u Pečuhu u Gradskoj knjižnici pokrenut drugi bibliobus u cijeloj državi, odnosno prvi u ruralnom području države. 1981. slijedio ga je drugi, a 1991. treći bibliobus. 1976. s radom započinje druga dječja knjižnica, 1979. treća dječja knjižnica, a 1981. i četvrta, čime se upotpunila mreža dječjih knjižnica. Najveća je podružnica gradske knjižnice otvorena 1980. godine, a od te godine Gradska knjižnica Pečuh organizira istaknute priredbe i književne večeri (Gyánti *et al.*, 2013).

Godine 2009., prije integracije sa županijskom knjižnicom, Gradska knjižnica Pečuh sastojala se od ukupno deset podružnica, a njezina mreža knjižnica, posebno mreža dječjih knjižnica, bila je jedinstvena u cijeloj Mađarskoj (Gyánti *et al.*, 2013).

2.3. Knjižnica Csorba Győző

U okviru projekta *Pečuh - Europska prijestolnica kulture 2010.* predstavljena je odluka o povezivanju gradske i županijske knjižnice. Naziv ovog projekta povezivanja knjižnica bio je *Južnozadunavska regionalna knjižnica i Centar znanja*. Centar znanja zamišljen je kao obrazovno-kulturni centar na trinaest tisuća četvornih metara koji bi u jednom zdanju objedinio Županijsku knjižnicu Csorba Győző, Gradsku knjižnicu Pečuh, a kasnije i Sveučilišnu knjižnicu Pečuškog sveučilišta (odnosno centralnu knjižnicu sveučilišta, kao i knjižnice Ekonomskog i Pravnog fakulteta). Već na samom početku godine, prvog siječnja 2010. svoja je vrata otvorila nova, integrirana Županijska-gradska knjižnica Csorba Győző. Tim su činom funkcije i gradske i županijske knjižnice pronašle svoje mjesto u jednoj instituciji, a u sklopu nove knjižnice trebalo je uspostaviti organizaciju rada za mnoge, sada zajedničke odjele – Odjel za mrežu knjižnica Baranjske županije, Odjel za mrežu knjižnica grada Pečuha, Odjel za zavičajnu

zbirku, Odjel za glazbu, Odjel za korisnike, Odjel za obradu knjižničnog fonda, Dječja knjižnica *Körbirodalom* (hrv. Kružno carstvo) i Odjel za knjigoveštvo. Rezultati rada od 2010. do 2013. godine pokazali su da je objedinjena knjižnica postigla ozbiljne rezultate i dinamičan razvoj – uspostavila je bibliobusni servis za opskrbu manjih mjesta u Baranjskoj županiji, otvorila je novu podružnicu knjižnice u središtu grada te je poduzela niz drugih velikih domaćih i europskih projekata. Povezivanje knjižnica označilo je ne samo promjenu u nazivlju, već taj čin označuje odraz prilagodljivosti knjižnice. Knjižnica 2013. godine mijenja naziv u Knjižnica Csorba Győző (Gyánti *et al.*, 2013).

3. Győző Csorba

Győző Csorba rođen je 1916. godine u Pečuhu. Svoj rodni grad nikada nije napustio na više od pola godine – sve je škole pohađao i završio u Pečuhu, diplomu i doktorat stekao je na Pravnom fakultetu Znanstvenog sveučilišta Erzsébet. Tijekom srednje škole i fakulteta držao je instrukcije učenicima i studentima i pisao je diplomske radove za novac čime je uspio uzdržavati sebe i svoje roditelje. Oženio se 1944. godine i dobio tri kćeri, a obitelj mu je igrala veliku ulogu u poeziji.

Godine 1943. zapošljava se u Gradskoj knjižnici Pečuh kao upravitelj i na tom mjestu ostaje do 1952. Tada postaje upravitelj Baranjske županijske knjižnice sve do 1956. godine, a nakon toga sve do 1976. obnaša ulogu zamjenika upravitelja. Nakon isteka tog mandata i čak i nakon umirovljenja, sve do 1993. radi u knjižnici.

Što se njegova opusa tiče, na prijelazu 1933. i 1934. izdaje prve pjesme u đačkim novinama *A mi utunk* (Naš put) i *Regnum*, 1938. Izdaje u vlastitoj nakladi svoju prvu zbirku pjesama naslova *Mozdulatlanság* (Nepomičnost), a dvije godine kasnije izlazi prva zbirka pjesama u njegovu prijevodu sa starofrancuskog jezika autora Helinanda de Froidmonta, *Pjesme smrti*. Prevodio je s latinskog, njemačkog, talijanskog, francuskog, ruskog, grčkog, poljskog, norveškog i finskog, i to uglavnom pjesme. Preveo je drugi dio Goetheova *Fausta* na mađarski jezik, a kasnije je postao jedan od najpoznatijih prevoditelja Ivana Česmičkog.

Njegov je rad bio od velikog značaja u oblikovanju pečuškog književnog života. Aktivnost urednika započeo je 1940. u Društvu Janusa Pannoniusa, zatim 1941. kreće s uređivanjem časopisa *Sorsunk* (Naša sudbina). Od 1959. sve do 1965. radi u kulturnom mađarskom časopisu *Jelenkor* (Sadašnjost). Preuzeo je istaknutu ulogu u uređivanju gotovo svih pečuških književnih časopisa, a svojim savjetima i strogim kritikama pomagao je mladim

piscima i pjesnicima. Ovjenčan je mnogim priznanjima i nagradama za svoj stvaralački i urednički rad – 1947. dobio je nagradu Baumgartner, 1957. i 1972. nagradu József Attila, 1991. nagradu Kossuth kao prvi *provincijski* pjesnik. Godine 1991. Mađarski red časti odlikovao ga je Zapovjedničkim križem, a 1995. primljen je u Mađarsku akademiju književnosti i umjetnosti. Umro je 1995. nakon teške bolesti (*Életrajz – Csorba Győző honlap*, n.d.).

4. Opći podatci o knjižnici

Knjižnica Csorba Győző nalazi se u Ulici Universitas 2/A. Njezin je upravitelj Tamás Miszler, a uprava se dijeli na četiri glavne službe te njihove podslužbe prema organigramu dostupnom na stranici Knjižnice (*Organogram*, 2023):

- Služba za opskrbu knjižnica u Baranjskoj županiji
  - grupa za mrežnu podršku
  - bibliobusna grupa
  - informatička grupa
  - logistička grupa
  - Centar za narodnu skrb
- Upravno-operativna služba
  - grupa za knjigoveštvo
- Grupa za komunikaciju i natječaje
- Odjel za mrežu grada Pečuha
  - Odjel za upravljanje zbirkama
  - Zavičajni odjel
  - Odjel za čitatelje
  - Odjel za mrežu podružnih knjižnica
  - Dječja knjižnica Körbirodalom
  - Glazbena zbirka.

Iako je Knjižnica Csorba Győző centralna knjižnica u Pečuhu, a i najveća jer se nalazi u Centru znanja, u cijelom gradu nalazi se sveukupno deset knjižničnih jedinica, od kojih su tri knjižnični punktovi, i to na devet lokacija:

- Knjižnica Csorba Győző u Centru znanja u Ulici Universitas 2/A,
- Područna knjižnica Apáczai Csere János na Trgu Apáczai Csere János 1/D,
- Središnja knjižnica i učionica za mlade u Ulici Király na broju 9,

- Na istoj se lokaciji nalazi i Dječja knjižnica Divlja ruža (Csipkefa),
- Područna knjižnica u Kertvárosu na Domobranskom trgu na broju 1,
- Područna knjižnica Minerva koja je trenutačno zatvorena (svibanj 2024.), no prema planu otvorit će se u lipnju 2024.,
- Područna knjižnica Várkonyi Nándor i Dječja knjižnica Pinokkió u Ulici Nagy Jenő na broju 24,
- Knjižnični punkt Kistamás Gyula u Ulici Benze József na broju 6,
- Knjižnični punkt Kossuth u Ulici Búzakalász na broju 47,
- Knjižnični punkt Pécsbányai u Ulici Gesztenyés na broju 17 (*Könyvtáraink*, nd).

Knjižnica Csorba Győző upravna je knjižnica za sve područne knjižnice i punktove. Trenutačno je otvorena od ponedjeljka do petka od 8 do 18 sati, subotom od 10 do 18 sati, a nedjeljom je zatvorena, dok područne knjižnice ne prate to radno vrijeme. Kod pojedinih područnih knjižnica stoji napomena da se posuđene knjige mogu ostaviti i u njima te će se kroz četiri radna dana vratiti u središnju knjižnicu (*Könyvtáraink*, nd), tako da je svakodnevni rad knjižnica isprepleten.

Knjižnica se prostire na četiri kata. Na prvom se katu nalazi Zavičajna zbirka i Međunarodna zbirka, fond na stranim jezicima, beletristika na mađarskom jeziku, stručni fond iz književnosti kao i mrežna služba za Knjižnicu. Na drugom se katu nalazi stručna literatura sve vrste, osim one na prvom i trećem katu, zatim prostor za rad na računalima i čitaonica. U sklopu čitaonice nalaze se prostori za tiho učenje koji su zvučno izolirani od ostatka čitaonice, što se može vidjeti na fotografiji 1, a u hodniku koji povezuje čitaonicu i fond nalazi se prostorija za grupno učenje koja se vidi na fotografiji 2, također zvučno izolirana, ali ima providno staklo zahvaljujući kojemu se može vidjeti je li prostorija zauzeta.

Fotografija 1. Zona tihog učenja (Privatna zbirka, 2024.)

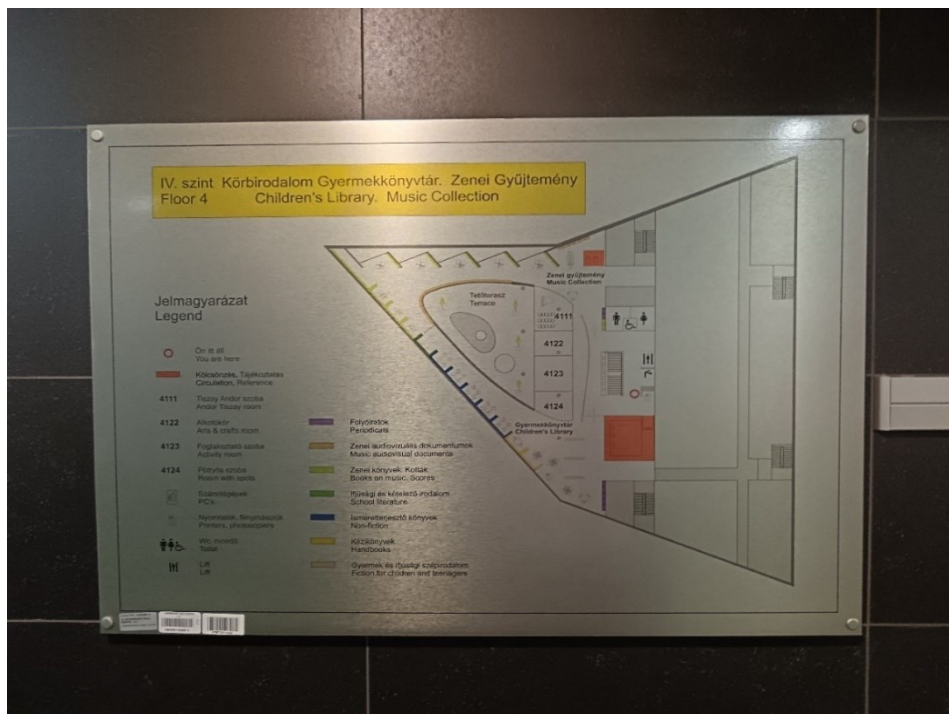
Fotografija 2. Prostorija za grupno učenje (Privatna zbirka, 2024.)

Na trećem je katu stručna literatura iz ekonomije i statistike, prava, marketinga i menadžmenta – taj se dio Knjižnice naziva *Benedek Ferenc Jogi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtár* (Pravna i ekonomska stručna knjižnica Ferenc Benedek). Tu se također nalazi i Zbirka svjetske banke, Europski dokumentacijski centar i Terminološki dokumentacijski centar, a u rubnom dijelu Knjižnice nalaze se prostorije za tihi rad i proučavanje. Na četvrtom se katu nalaze Dječja knjižnica Körbirodalom, čije pročelje dočekuje posjetitelje još sa stuba – pročelje se može vidjeti na fotografiji 3. – i Glazbeni odjel, koji uključuje razne uređaje za reprodukciju, notne zapise, glazbene zapise te Glazbenu sobu Andora Tiszaija.

Fotografija 3. Pročelje Dječje knjižnice Körbirodalom (Privatna zbirka, 2024.)

Na ulazu na svaki kat nalazi se grafički tlocrt koji prikazuje pojedine sadržaje na tom katu, kao što se može vidjeti na fotografiji 4. koja prikazuje tlocrt četvrtog kata.

Fotografija 4. Tlocrt četvrtog kata Knjižnice Csorba Győző (Privatna zbirka, 2024.)

Osim navedenih katova, Knjižnica sadržava prizemlje i podrum. U podrumu se nalaze kantina i kafić, Ured za pomoć studentima Sveučilišta u Pečuhu, knjižara, predavaonica i

knjigovežnica. U prizemlju se nalazi garderoba, konferencijska prostorija, informacijski pult i pult za učlanjivanje u Knjižnicu.

Postoji više razina članstva u Knjižnici i njezinim podružnicama. Godišnja posjetiteljska članarina u iznosu od tisuću forinti sa sobom donosi sve mogućnosti osim posuđivanja građe van knjižnice – korištenje fonda, računala, pretraživanje baza podataka na koje je Knjižnica pretplaćena i korištenje drugih strojeva poput pisaača i skenera.

Obična čitateljska iskaznica ima cijenu od 3200 forinti i vrijedi godinu dana, odnosno 2200 forinti za polugodišnju iskaznicu. Međutim, postoje raznorazne pogodnosti koje uprava pruža za nova učlanjivanja, primjerice:

- besplatno članstvo za mlađe od šesnaest godina i starije od sedamdeset,
- besplatno članstvo za knjižničare, zaposlenike muzeja i arhiva,
- besplatno članstvo za aktivne i umirovljene profesore i studente Sveučilišta u Pečuhu,
- besplatno članstvo za osobe koje imaju karticu invalida,
- besplatno članstvo za korisnike bibliobusne službe,
- povoljnije članstvo za studente koji ne pohađaju Sveučilište u Pečuhu.

4.1. Poslanje, strategija i vizija

Pečuh, kao grad kulture i važno središte znanja i zajednice, nastoji da i njegovi stanovnici budu jednako tako kulturno educirani i oplemenjeni. Stoga je Knjižnici dao određene zadatke koje mora ispuniti kako bi se taj cilj postigao. Knjižnica se brine za:

- promicanje čitanja u djece,
- promicanje razvoja digitalnih kompetencija i informacijske pismenosti,
- pomoć stanovništvu županije u procesu cjeloživotnog učenja,
- praćenje kulturnih, obrazovnih i rekreacijskih potreba starijih osoba,
- izdavanje dokumenata za sve narode koji žive u županiji,
- održavanje odnosa sa županijskim kulturnim ustanovama, civilnim organizacijama te županijskim i državnim stručnim organizacijama,
- suradnju s prekograničnim stručnim organizacijama, udrugama i institucijama,
- povećanje mogućnosti pristupa kulturnim dobrima osobama u nepovoljnom položaju i osobama s invaliditetom,

- pružanje relevantnih informacija poduzećima i ustanovama koje djeluju na području grada i županije,
- organiziranje društvenih i kulturnih programa za stanovništvo županije i grada,
- poticanje i pomoć pri radu mjesnih zajednica kroz svoje manifestacije (*Küldetés, Stratégia 2022*).

Knjižnica ima četiri velika strateška cilja:

1. Promicanje čitateljske kulture tradicionalnim i netradicionalnim sredstvima – Tradicionalni je zadatak Knjižnice promicanje čitateljske kulture, zbog čega već desetljećima provodi brojne programe. S obzirom na promjene u čitateljskim navikama razvojem tehnologije, a i kao posljedica pandemije koronavirusa, broj se posjetitelja smanjio, stoga si je Knjižnica za cilj zadala organizaciju novih i osnaživanje postojećih programa kojima će se u gradu i županiji promovirati čitateljska kultura. Kako bi svoj cilj dostigli, osmišljeni su ciljani programi, poput PécsLIT festivala pokrenutog 2021., zatim daljnji razvoj postojećih programa za poticanje čitanja, bili oni tradicionalni ili digitalni, te osiguravanje mogućnosti čitateljima da svoje čitateljske navike i mišljenja jednostavnije dijele s drugima (*Küldetés, Stratégia 2022*).
2. Omogućavanje besplatnog i neograničenog pristupa – Svojim fizičkim fondom Knjižnica pomaže korisnicima u pristupu raznim informacijama i na taj način potiče obrazovanje, s druge strane, na internetu se otvaraju beskrajne mogućnosti, stoga se Knjižnica trudi omogućiti svima zainteresiranima besplatan pristup beskrajnim skladištima znanja. Posebnu pozornost posvećuje potrebama osoba u nepovoljnom položaju kao i članovima nacionalnih manjina. Knjižnični je sustav aktivan dvadeset četiri sata dnevno, a osim kataloga uključuje i besplatan pristup bazama podataka za privatna i znanstvena istraživanja. Povrh svega, Knjižnica se trudi sve dokumente iz Baranjske županije učiniti javno dostupnima, a pristupiti im mogu svi korisnici ili iz Knjižnice ili od kuće (*Küldetés, Stratégia 2022*).
3. Razvoj usluga dostupnih na daljinu – U zadnjih nekoliko godina među korisnicima postoji sve veća potražnja za daljinski dostupnim uslugama. Prisutnost na društvenim mrežama i digitalizacija postale su neizostavan dio rada, a korisnicima su dostupne brojne platforme preko kojih mogu pristupiti sadržajima. Knjižnica aktivno radi na digitalizaciji fonda i razvoju baze podataka u Baranjskoj digitalnoj

zbirci (*Baranyai Digitár*), a također razvija i nudi mogućnost pristupa materijalima za obrazovanje knjižničara dostupnih na internetu (*Küldetés, Stratégia 2022*).

4. Proširenje društvene odgovornosti Knjižnice – Snažni temelji građeni na povezanosti s gradskim i kulturnim institucijama usmjeravaju Knjižnicu na daljnje djelovanje u područjima društvene odgovornosti prema ljudima i okolišu. Iz tog razloga organizirani su mnogi programi oblikovanja stavova namijenjeni svim skupinama, od predškolske dobi do umirovljenika, a izravno utječu na oblikovanje i knjižnične strukture. Knjižnica organizira akcije na području društvene odgovornosti kojima skreće pozornost na društvene probleme i jača postojeće odnose s društvenim organizacijama i poduzećima s kojima može organizirati takve akcije te potencijalno privući nove skupine korisnika. Također daje sve od sebe da zaposlenicima pruži zadovoljavajuće radno mjesto i potiče ih na volontiranje, a uz to da se i razvija putem zelene knjižnice (*Küldetés, Stratégia 2022*).

Vizija Knjižnice Csorba Győző jest da postane knjižnica 21. stoljeća koja je ujedno i istaknuti kulturni prostor zajednice i institucija za pružanje informacija u Pečuhu i županiji. Svojom tradicionalnom i brzorastućom digitalnom zbirkom, kao i kulturnim i društvenim događanjima nastoje doprijeti do svih stanovnika grada i okolice. Zaposlenici knjižnice kontinuirano poboljšavaju usluge na proaktivan i inovativan način, bez obzira na to koriste li se te usluge u fizičkom obliku ili na daljinu. Najodlučnija zadaća Knjižnice promicanje je čitanja, razvoj digitalnih kompetencija i očuvanje županijske kulturne baštine (*Küldetés, Stratégia 2022*).

4.2. Vlastita naklada

Knjižnica Csorba Győző ima bogatu vlastitu nakladu koja se iz godine u godinu upotpunjava, a trenutačno se dijeli na tri dijela:

- Izdanja o zavičaju – bibliografije i istraživanja koja pokrivaju i otkrivaju znamenitosti baranjskog zavičaja, s Pečuhom u prvom planu,
- Izdanja za roditelje i djecu – pomažu roditeljima s malom djecom da se snađu u mnoštvu knjiga za djecu, a djeci pomažu u otkrivanju Knjižnice,
- Izdanja sustava knjižnica Baranjske županije – Knjižnica pruža usluge u 286 naselja Baranjske županije, a rad sustava uspostavljenog 2013. očituju i publikacije koje se objavljuju svake godine. Sa stranica Knjižnice moguće je preuzeti stručni tromjesečnik knjižničara Baranjske županije, *Könyvtári Hírszengő* (Knjižnični vjesnik) i objasnidbene knjižice za filmske prikaze i produkcije, *KönyvtárMozi* (KnjižnicaKino), a osim toga, Knjižnica je izdala knjižicu naslova *Primjeri dobre prakse bibliobusnih službi u Mađarskoj i inozemstvu*, također dostupnu na stranicama knjižnice (*Kiadványaink* 2020).

Popis knjižničnih izdanja do 2022. može se pronaći na stranicama Knjižnice (*A Csorba Győző Könyvtár kiadványai 2000-től*, n.d.).

5. Istaknute zadaće knjižnice

5.1. Zavičajna zbirka

Zavičajna se zbirka nalazi na prvom katu Centra znanja. Kao što je već rečeno, začeta je nedugo nakon osnutka županijske knjižnice, a takozvani „zavičajni materijal”, odnosno njegovo skladištenje, bio je temelj osnutka zbirke. Godine 1953. obaveznim je pravilnikom o radu županijskih knjižnica postavljena zadaća prikupljanja zavičajne građe i aktualne književnosti vezane za županiju. U zbirci se nalazi oko četrnaest tisuća svezaka knjiga, a posebno se ističe ostavština Mihályja Kelemena i Oda Szikraya koja broji oko četiri tisuće svezaka knjiga objavljenih između sedamnaestog i devetnaestog stoljeća (Gyánti *et al.*, 2013).

Zbirka je šarolikog sastava: monografije općina i gradova, sažeci lokalne povijesti, krajobrazni radovi, statističke baze podataka, povijesti poduzeća i tvornica, izvještaji, turistički vodiči, školski bilteni, foto albumi, beletristika, diplomski radovi i disertacije (Gyánti *et al.*, 2013). Korisnicima na raspolaganju stoje dnevne i tjedne novine, časopisi u izvorniku ili

njihove printane kopije, kopije na mikrofilmu i računalnom terminalu. Od velikog je značaja i tamošnja zbirka sitnog tiska koja broji sedamdeset tisuća jedinica (Gyánti *et al.*, 2013).

Godine 2012. knjižnica je započela s digitalizacijom fotografske i video građe iz zavičajne zbirke. U planu je, između ostalog, digitalna obrada knjiga starijih od sedamdeset godina, sitnog tiska koji se pojavio prije 1945., obrada fonda periodike i mikrofilmoteke. Osoblje knjižnice također veliki naglasak stavlja na povećanje istraživačkih i informativnih kapaciteta zbirke, stoga veliku pozornost posvećuju retrospektivnom istraživačkom radu (Gyánti *et al.*, 2013). Ovako jedinstvena i visoko zaštićena zbirka može se koristiti samo u knjižnici, muzeju i arhivu, i služi kao nezaobilazan izvor zavičajnih istraživanja (Gyánti *et al.*, 2013).

5.2. Glazbena zbirka

Višedesetljetni usustavljeni napor prikupljanja rezultirao je samostalnom glazbenom zbirkom koja je smještena na četvrtom katu Centra znanja. Sastoji se od oko petnaest tisuća notnih zapisa, osam tisuća notnih zapisa za zborove, jedanaest tisuća CD-a, tri tisuće audio kasete, šesnaest tisuća gramofonskih mikrobrazdanih ploča, petsto glazbenih videokaseta, šesto glazbenih DVD-ova, deset tisuća svezaka glazbenih knjiga i četrnaest različitih glazbenih časopisa. (Gyánti *et al.*, 2013). Zbirka čuva izvorne glazbene zapise narodne glazbe (u prvom planu su zapisi mađarske glazbe), obrade narodnih pjesama i produkcije svjetske glazbe. Iz pogleda zavičajne baštine, zbirka također nastoji sveobuhvatno prikupiti glazbene snimke koje predstavljaju glazbeni život u Pečuhu i Baranjskoj županiji. Osim samostalnog sakupljačkog rada, nekoliko vrsnih glazbenika, skladatelja i kolekcionara glazbe obogatilo je zbirku svojim darovima među kojima se ističe zbirka ploča Andora Tiszaya koja je u knjižnicu uvrštena 1995. godine (Gyánti *et al.*, 2013). Dio zbirke može se vidjeti na fotografiji 5.

Fotografija 5. Dio glazbene zbirke Knjižnice Csorba Győző (Privatna zbirka, 2024.)

Godine 2012. započela je digitalizacija glazbenih dokumenata. Prioritetno se presnimavaju gramofonske ploče s mikrobrazdama i audiozapisi rijetkih programskih kaseti, a usporedo s tim digitalizira se i već spomenuta zbirka zvučnih zapisa Andora Tiszaya koju je knjižnica odlučila u potpunosti obraditi, profesionalno pohraniti i staviti na raspolaganje istraživačima. (Gyánti *et al.*, 2013).

Posebna se pažnja pridaje glazbenom obrazovanju mladih i njegovanju glazbenog talenta organiziranjem glazbenih natjecanja i raznih glazbenih nastupa, a od 2013. na mrežnoj stranici knjižnice objavljuje se nekoliko stalnih rubrika za glazbeno-obrazovane korisnike Pečuha. (Gyánti *et al.*, 2013).

5.3. Dječja knjižnica Körbirodalom

Na četvrtom se katu također nalazi Dječja knjižnica *Körbirodalom* koja na više od 255 četvornih metara nudi svoje usluge, u prvom redu mlađima od šesnaest godina, a zatim i svima onima koji ondje žele provoditi slobodno vrijeme. Glavni je zadatak Dječje knjižnice razvijanje temelja za čitanje i korištenje knjižnice putem raznih programa i knjižničnih izdanja. Djeci i mladima ovdje na raspolaganju stoji oko trideset tisuća knjiga, kao i časopisa za djecu i roditelje (Gyánti *et al.*, 2013), a većina fonda nalazi se na djeci lako dostupnim mjestima, odnosno tik uz pod. Kroz cijelo područje Dječje knjižnice postavljena su i mjesta za roditelje da lakše mogu paziti na svoju djecu. Unutrašnjost dječje knjižnice može se vidjeti na fotografiji 6.

Dječja knjižnica blisko surađuje s obrazovnim institucijama, a knjižničari održavaju radionice i aktivnosti koje dopunjuju vrtičke aktivnosti i školske kurikule. Ondje se također održavaju programi slavlja raznih obljetnica i blagdana koji uključuju sve članove obitelji, a u slobodno vrijeme korisnici se mogu pridružiti radionicama ručnog rada, zajedničkim igrama kao i natjecanjima, dok se na izložbenom zidu mogu pogledati razni radovi sa izložbi koje se redovito mijenjaju (Gyánti *et al.*, 2013).

Jedna od važnijih aktivnosti Dječje knjižnice zasigurno je publikacija objavljena 2013. (novije izdanje objavljeno je 2015. godine i moguće ga je naći na stranicama Knjižnice) naslova *Olvasásra születtem!* (Rođen sam za čitanje!) koja pruža informacije o programima i mogućnostima knjižnice, daje preporuke knjiga za najmlađe korisnike i za njihove roditelje, a priprema se i serijal sličnih izdanja za male čitatelje (Gyánti *et al.*, 2013).

Fotografija 6. Prostor dječje knjižnice (Privatna zbirka, 2024.)

5.4. Knjižnična mreža Baranjske županije

Odjel za mrežu Baranjske županije osnovan je 2010. godine i pomaže u radu seoskim i narodnim knjižnicama. Od 2013. godine u 279 naselja diljem županije pruža se knjižnična, informacijska i uslužna djelatnost, a matična knjižnica, sporazumno s naseljima, ima zadaću nabave i obrade fonda, njegov upis u internetski katalog i prijevoz fonda na mjesto gdje je potreban. Isto tako, osigurava da se optičaj fonda, tjednih i mjesečnih časopisa i raznolikost programa za poticanje čitanja provodi u svim mjestima (Gyánti *et al.*, 2013).

U sklopu projekta naziva Projekt bibliobus, Knjižnica od 2013. provodi bibliobusnu službu. Danas su u funkciji dva bibliobusa, broj jedan koji posjećuje 33 naselja u županiji, dok broj dva posjećuje 34 naselja dvaput na mjesec po sat i pol, a osim usluge posuđivanja građe (po besplatnom upisu u knjižnicu), u bibliobusu se mogu koristiti i usluge skeniranja, fotokopiranja i ispisa. Raspored dolazaka može se pronaći na mrežnoj stranici knjižnice (Könyvtárbuszok, 2021).

Na odjelu djeluje i Centar za narodnu skrb koji se brine za knjižnične potrebe tri najveće nacionalne manjine koje žive u županiji – njemačku, hrvatski i romsku. Djelatnici Centra u dnevnom su kontaktu sa samoupravama nacionalnih manjina, dvojezičnim školama, gradskim knjižnicama i civilnim društvima tih manjina kako bi im uspjeli nabavili što relevantniji fond (Gyánti *et al.*, 2013).

5.5. Programi poticanja čitanja

Prateći stalnu promjenu čitateljskih potreba, kako u Mađarskoj, tako i u svijetu, Knjižnica Csorba Győző aktivno radi na osmišljavanju i traženju novih načina i mogućnosti na koje mogu doseći čitatelje i korisnike. Razvoj čitateljske kulture jedan je od glavnih ciljeva Knjižnice, a zahvaljujući svojim naporima Knjižnica je 2019. godine osvojila titulu Klasificirana knjižnica. Knjižnica je do sada pokrenula razne programe i aktivnosti s ciljem da na inovativan način privuče široku čitateljsku publiku, primjerice:

- Rođen sam za čitanje,
- *FilmPakk*,
- Bibliobusna služba kao posrednik kulture,
- Međunarodni bibliobusni susreti (Pajor i Szeifer, 2021).

5.5.1. Rođen sam za čitanje

Istaknuti je zadatak Knjižnice Csorba Győző poticanje čitanja od najranije dobi. Kako bi pomogli djeci i roditeljima u odabiru knjiga prilagođenih za njihove godine, nastala je serija knjižica naslovljena *Olvasásra születtem!* (Rođen sam za čitanje!). Ona sadrži naslove *Rođen sam za čitanje* za dob od 0 do 3 godine, *Čitaj mi* za dob od 3 do 6 godina i *Već i ja čitam* za dob od 7 do 10 godina u kojima se nude tematske preporuke, lako razumljiva objašnjenja žanrova i popisi stručne literature za djecu raznih životnih dobi, njihove roditelje i učitelje. (Pajor, 2020)

Ovaj se program nastoji pridružiti već ranijim, dobro uhodanim inozemnim programima, kao što je engleski *Bookstart* ili talijanski *Nati per leggere*, a Pajor ističe da cilj programa nije rani i pretjerani razvoj čitanja, već na primjeren način i primjerenim sredstvima izgraditi spontanu želju za znanjem i zanimanje prema čitanju (Pajor i Szeifer, 2021). Postojao je plan da se u 2021. godini nastavi serijal izdavanjem knjižice za djecu u dobi od 10 do 14 godina (Pajor i Szeifer, 2021), međutim izdanje još uvijek nije objavljeno.

2019. godine započet je Roditeljski klub Rođen sam za čitanje namijenjen novim roditeljima i pedagogima čiji je cilj mladim obiteljima predstaviti knjigu i pozitivne utjecaje

čitanja, kao i približiti načine, izdanja i sredstva za svladavanje učenja čitanja (Pajor i Szeifer, 2021).

5.5.2. FilmPakk

Zahvaljujući potpori Nacionalnog kulturnog fonda, Knjižnica Csorba Győző 2015. godine ispunila je program *KönyvtárMozi* (KnjižnicaKino). Cilj je ovog programa prikazivanje značajnih filmova mađarske kulture u sklopu knjižničnih djelatnosti u malim središtima (do pet tisuća stanovnika), kao i pomaganje javnim udrugama koje predstavljaju svijet filma u svojim djelatnostima. U sklopu programa prikazuju se klasici za koje se smatra da bi ih svi trebali pogledati. Program funkcionira na temelju suradnje, tako korisnici knjižnica mogu sami birati film iz dostupnog kataloga Nacionalnog audiovizualnog arhiva (*Hungaricana*, n.d.).

FilmPakk (FilmPaket) knjižnična je usluga koja, uz prikaze filmova, nudi mogućnost preuzimanja raznih tematskih dokumenata i popratnih predmeta koji prate najpopularnije mađarske filmove, sami paketi namijenjeni su primarno djeci. Svaki paket sadrži u prosjeku deset dokumenata/predmeta, a paketi su izrađeni za 32 animirana i igrana filma. U paketu se mogu pronaći primjerice nove i antikvarne knjige, CD-i, DVD-i, film za fotoaparate, društvene igre i ostali slični predmeti. Od dokumenata, u paketima se nalaze životopisi redatelja, pisaca, glavnih likova, kvizovi, filmske kritike, radne bilježnice, bojanke i šablone. Cilj je paketa, osim upoznavanja vrijedne mađarske filmske kulture, popularizacija čitanja ponudom primjerenom dobi gledatelja. Filmski se paketi mogu posuditi na razdoblje od pet tjedana (Pajor, 2017).

5.5.3. Bibliobusna služba i Međunarodni bibliobusni susreti u Pečuhu

Kako je već spomenuto, Knjižnica Csorba Győző posjeduje dva bibliobusa kojima uslužuje 67 mjesta u Baranjskoj županiji. Godine 2010. i 2014. odobrena su joj sredstva za nabavu bibliobusa koji uslužuju mjesta u kojima nema izgrađene knjižnice, ondje se zadržavaju sat i pol i nude usluge posuđivanja građe, pružaju pristup internetu putem žarišne točke i putem bibliobusnih računala osiguravaju pristup više od milijun dokumenata kojima se može pristupiti putem kataloga Knjižnice. U Knjižnici smatraju da bibliobusi pridonose poboljšanju života, primarno u pogledu kvalitetnijeg provođenja vremena, obavljanja poslova i prijavljivanja na poslove (Gyánti *et al.*, 2013).

Svoja iskustva u poslovanju bibliobusne službe Knjižnica je imala priliku podijeliti na dva međunarodna bibliobusna skupa koji su se održali u Pečuhu, 2015. godine (što je ujedno i prvi skup tog karaktera u Mađarskoj) i 2018. godine. Na skupovima su sudjelovali knjižničari

iz Hrvatske, Slovenije, Njemačke, Austrije, Srbije i Nizozemske. Budući da bibliobusna služba u Pečuhu djeluje od 1974. godine, tradicija mobilnih knjižnica u Pečuhu nije zanemariva (Gyánti *et al.*, 2013).

5.5.4. Ostale usluge u vrijeme pandemije koronavirusa

Kao i u većini knjižnica, ne samo u državi, već i u svijetu, pandemija koronavirusa onemogućila je svakodnevne posjete korisnika, a gotovo sva komunikacija s knjižnicom preselila se uglavnom u virtualni svijet. Međutim, velika potražnja za uslugama knjižnice, točnije za posuđivanje knjiga, potaknula je djelatnike Knjižnice na razmišljanje koje je rezultiralo otvaranjem usluge *Könyv(fut)ár* (slob. prijev.: Kuriržnjičar). U sklopu nove usluge djelatnici su sustavno dostavljali knjige na kućni prag, a veliki obujam posla nove službe pokazao je da je ljudima u teško vrijeme knjižnica bila i više nego potrebna (Pajor i Szeifer, 2021).

Za vrijeme drugog vala virusa Knjižnica je uspješno organizirala i fizičko mjesto za preuzimanje, odnosno odlaganje posuđene građe, takozvani *Könyv(fut)árPont* (slob. prijev.: Kuriržnjičarski punkt) koji je bio smješten na parkiralištu Centra znanja. Kao mjesto preuzimanja građe naručene putem interneta poslužio je jedan od dva knjižnična bibliobusa (Pajor i Szeifer, 2021).

Na internetskim platformama zaposlenici knjižnice redovito su dijelili raznovrsne objave, sukladno prirodi platforme (LinkedIn, Instagram, Pinterest). Zaposlenici su čitali pjesme, priče i pripremali su književne preporuke i sve omogućili dostupnim putem aplikacije Spotify. Veliku su pažnju usmjeravali na redovitost, vjerodostojnost, zanimljivost i jedinstvenost objava kako bi i dalje privlačili nove korisnike, a sve objavljene informacije i potreba za njima stvorili su temelj za knjižnični blog koji bi sve objave okupio na jednom mjestu (Pajor i Szeifer, 2021).

5.6. Ostale knjižnične usluge

5.6.1. Digitalizacija

U sklopu usluga knjižnice nudi se i mogućnost potražnje digitalizacije vlastitih materijala, s posebnim naglaskom na digitalizaciju VHS i magnetnih kaset uz mogućnost primitka sirovih podataka, ili uz naknadnu obradu materijala. Iako se ova usluga nudi i korisnicima, Knjižnica velike napore ulaže u digitalizaciju i objavu starih televizijskih emisija

i vijesti pečuške televizije (*Pécs TV, Pécsváradi Városi Televízió*), a digitalizirane snimke objavljuje na svojem YouTube kanalu.

5.6.2. Međunarodna zbirka

Na prvom katu Knjižnice nalazi se Centar za narodnu skrb koji s gotovo trinaest tisuća jedinica građe opskrbljuje obrazovanje na materinskom jeziku njemačke, hrvatske, srpske i romske manjine. Međunarodna zbirka sastoji se primarno od klasične i suvremene književnosti, dječje i mladenačke beletristike, fokusira se na izdanja koja pomažu u učenju jezika, no također sadržava i stručno-znanstvenu literaturu. Osim fizičkih jedinica, Knjižnica neprestano nastoji proširiti Međunarodnu zbirku audiovizualnim fondom. Zahvaljujući suradnji sa samoupravnim jedinicama, narodnim samoupravama i obrazovnim institucijama, knjige iz Međunarodne zbirke mogu se posuditi na otprilike pedeset lokacija diljem Baranjske županije (*Nemzetiségi gyűjtemény, 2019*).

5.6.3. Čitateljski klubovi

Knjižnica broji osam aktivnih čitateljskih klubova koji, osim čitanjem, članove privlače raznim tematskim aktivnostima u skladu s godinama. Čitateljski se klubovi, osim u Centru znanja, okupljaju u različitim podružnicama.

- Čitateljski klub *Könyvjelző* (Označivač knjiga) – Čitateljski klub osnovan 2012. godine, aktivno prima nove članove, na uobičajen način obavlja svoju djelatnost u smislu čitanja knjige i dijeljenja mišljenja u ugodnom okruženju i uz šalicu kave.
- Književni klub *Könyvtámasz* (Knjižna podrška) – Čitateljski klub za mlade između trinaest i šesnaest godina, primarno obrađuje knjige koje govore o problemima koji zahvaćaju tinejdžere, kao i knjige u kojima se mogu pronaći rješenja za iste teme.
- Književni klub *Apáczai Csere János* – Čitateljski klub koji se okuplja u Knjižnici Apáczai Csere János. Cilj kluba je, osim razgovora i razmjene ideja, upoznavanje s najnovijim autorima i djelima.
- Čitateljski klub *Könyvkalandor* (Istraživač knjiga) – Čitateljski klub za mlade čiji su članovi učenici viših razreda osnovne škole. Klub se također okuplja u Knjižnici Apáczai Csere János, a cilj mu je prikaz svijeta i zanimljivih avantura kroz knjige.
- Čitateljski klub *Fülszövegélés* (Brbljanje ušima) – Klub koji su 2021. godine osnovale prijateljice i poznanice koje vole čitati i koje imaju razne poslovne pozadine. Održava se u *Središnjoj knjižnici i učionici za mlade* u centru grada. Klub čini oko dvanaest članica, na skupovima se na različite načine obrađuju književna djela s popisa kojem

pridonose sve članice, a uz pomoć knjiga članice vode razgovore koji obogaćuju njihove duhovne živote.

- Čitateljski klub *Baráti Olvasók* (Priateljski čitatelji) – Čitateljski klub koji djeluje od 2017. godine sa zatvorenom grupom korisnika na kojima se primjenjuje biblioterapija, a koji vodi biblioterapeutkinja. Članovi se kluba sastaju dvotjedno i bave se životnim temama (starenje, ženska i muška duša, ljubav). Zatvorena grupa broji između dvanaest i petnaest ljudi, ali svake godine jedanput primaju nove članove. Sjedište kluba je u podružnoj knjižnici Kertváros.
- Književni klub *Kibeszélő* (Ogovarajući književni klub) – Ovaj su čitateljski klub 2013. godine osnovale dvije, tada još studentice bibliotekarstva. Klub je zatvorenog tipa i u njemu je deset članova, a svake godine čitaju knjige na jednu izabranu temu. Susreti se održavaju u područnoj knjižnici Minerva.
- Književni klub *Griffaton* – Novoorganizirani književni klub koji upravo (svibanj, 2024.) traži nove članove. Mjesto okupljanja bit će u područnoj knjižnici Várkonyi Nándor. (*Olvasóklubok*, 2019).

5.6.4. Usluge u glazbenoj zbirci

Glazbena zbirka u Centru znanja pruža usluge informiranja o glazbenoj povijesti i sadašnjosti kroz knjige, nosače zvuka i slične usluge. Na odjelu se nalaze računala s različitom opremom za preslušavanje glazbe na kasetama, CD-ima i DVD-ovima, vrijedni arhivski dokumenti i donacije koje su mađarski glazbenici ustupili knjižnici. Slušaonica je oblikovana u obliku računalnih otoka, a na svakom otoku po jedno računalo ima opremu potrebnu za preslušavanje jedne vrste audiozapisa, bio to gramofon, kasetofon, reproduktor za CD i DVD. Ti se otoci mogu vidjeti na fotografiji 7.

Fotografija 7. Slušaonica glazbenog fonda (Privatna zbirka, 2024.)

Osim zbirke u Centru znanja, u područnoj knjižnici Apáczai Csere János nalazi se fonoteka koja sadrži ploče, glazbene i književne CD-ove i audioknjige. Većina audiomaterijala dostupna je samo za korištenje u knjižnici, dok se audioknjige i dječje pjesme mogu posuditi.

I jedna i druga fonoteka korisnicima pružaju pomoć pri organizaciji i provođenju glazbenih natjecanja i programa u vidu nabave glazbene i književne opreme, a organiziraju i glazbene aktivnosti po izboru knjižnice za bilo koju dobnu skupinu (*Zeneműtár*, 2019).

5.6.5. Escape room

U sklopu glazbene zbirke na četvrtom katu nalaze se i *escape room* prostorije s glazbenim tematikama. Igrači mogu skupiti ekipe od pet osoba i okušati se u dvije tematske sobe:

- soba s retro zabavnom glazbom u kojoj se igrači upoznaju s glazbom koju su slušali njihovi roditelji i bake i djedovi,
- soba s filmskom glazbom tijekom koje se igrači moraju upoznati s najvećim klasicima filmske glazbe i na kraju iskoristiti to znanje kako bi uspješno mogli proći izbor za filmsku ulogu. (*Zenei szabadulószobák, 2022*).

5.6.6. „Posuđivanje” pijanina

Svim upisanim korisnicima dostupan je na korištenje digitalni pijanino KAWAI KDP80. Svaki korisnik ima pravo besplatno koristiti klavir trideset minuta, a zatim se korištenje pijanina naplaćuje 1000 forinti po satu za odrasle, odnosno 500 forinti za studente (*Zongorahasználat, 2019*). Pijanino se naravno ne može iznositi iz knjižnice, već se koristi u prostoru Glazbene zbirke, a vizualno je odvojen od ostatka zbirke trima drvenim pregradama, što se može vidjeti na fotografiji 8. Pijanino se može koristiti samo uz slušalice kako glazba ne bi smetala drugim korisnicima.

Fotografija 8. Digitalni pijanino za slobodno korištenje (Privatna zbirka, 2024.)

5.6.7. Digitalizirani sadržaj

Vrijednu građu Knjižnica je digitalizirala i učinila dostupnom na Baranjskoj digitalnoj zbirci (*Baranyai Digitár*). Ovdje je primarno riječ o zbirci Andora Tiszayja koja ima muzejsku vrijednost i sastoji se od glazbenih ploča, digitaliziranih plakata za koncerte i predstave te popratnih knjiga. Ovdje se također nalazi spomenuta sveobuhvatna zbirka snimki koje predstavljaju glazbeni život Pečuha i Baranjske županije koja se uglavnom sastoji od jedinstvenih materijala (rukopisni notni zapisi), zastarjelih materijala koji se više ne mogu preslušavati jednostavno kao prije, ili krhkih medija. Treći skup digitaliziranog sadržaja sastoji se od gramofonskih ploča koje Knjižnica prikuplja od 1981. godine. Iako popularnost ploča danas ponovno raste, ploče koje Knjižnica sadrži u svojem arhivu jedinstvene su u smislu da se sadržaj na njima nije pojavio ni na kojem drugom mediju, bilo kao audio ili književni zapis, stoga se na njihovoj digitalizaciji neprestano radi (*A virtuális Baranya felépítése - Helyismereti Gyűjtemény mint digitális tartalomszolgáltató*, 2020).

5.6.8. Könyv(fu)tár

Könyv(fu)tár je već spomenuta usluga dostavljanja knjiga koja je zaživjela u vrijeme izolacije. Usluga se provodi i dalje na području grada Pečuha, a uvjeti korištenja usluge su sljedeći (ne uključujući one koji su bili aktualni samo za vrijeme pandemije):

- može se posuđivati samo fond iz posudbene zbirke,
- odjednom se može posuditi najviše pet jedinica građe,
- vrijeme posudbe je ograničeno na jedan mjesec uz mogućnost dvostrukog produženja ako određena jedinica nije rezervirana,
- na pristigle zamolbe odgovara se u roku od tri radna dana i dogovaraju se detalji dostave,
- dostava se vrši jednom tjedno, u srijedu uz naknadu od petsto forinti,
- knjige se mogu vratiti prilikom potražnje iduće dostave, odnosno samostalno na lokacijama Knjižnice (*Könyv(fu)tár*, 2020).

5.6.9. PécsLIT festival

PécsLIT književni je festival koji se organizira već četvrtu godinu na kojem se u šest dana i na više kulturnih mjesta u gradu priređuju mnogobrojni programi s ciljem ojačavanja književne tradicije Pečuha. Na festivalu sudjeluju i mnogi neobjavljivani književnici i strani gosti s kojima se organiziraju susreti s čitateljima. Sudjelovanje na većini programa je besplatno, no za poneke je potrebna registracija.

Godine 2024. održat će se četvrti PécsLIT festival, sada već prepoznat širom cijele države, koji će trajati od 11. do 16. rujna. Sprema se program za čitatelje svih dobi u obliku predstavljanja knjiga, moderiranih razgovora, razgovora s publikom, književna šetnja centrom Pečuha pod nazivom *Litera-túra*, prikaz mađarskih pisaca klasika, prikaz rujanskog izdanja kulturnog mađarskog književnog časopisa Jelenkor, glazbeni program i mnogi drugi slični programi (*PécsLIT – PécsLIT Fesztivál*, nd).

5.6.10. Knjigoveštvo i uvezivanje

U sklopu knjižnice od 1953. godine postoji knjigovežnica koja obavlja zadaću uvezivanja novina, časopisa i knjiga. Nalazi se u podrumu, odnosno na -1. katu. Na odjelu rade stručnjaci koji se bave tradicionalnim ručnim uvezivanjem knjiga, što od njih zahtijeva točnost i kreativnost. Osim knjigoveštva, ovdje se mogu pronaći i usluge uvezivanja raznih akademskih radova, matičnih knjiga, albuma, mapa, *raznoraznih* kutija, a zaposlenici ovdje također restauriraju knjige i časopise po potrebi korisnika (*Könyvkötészet*, 2019).

5.6.11. Rad za opće dobro

Knjižnica pruža mogućnost srednjoškolcima da ispune svoje praktične zadatke upravo u Knjižnici. Rad za opće dobro uvjetuje jedino da škola iz koje učenik dolazi potpiše ugovor o suradnji s Knjižnicom, a potom učenik može birati lokaciju obavljanja svojih zadataka, bilo u jednoj od područnih knjižnica ili u Centru znanja. Učenici mogu dolaziti pojedinačno ili u grupama, u svakom ih zadatku vodi dodijeljeni im mentor koji se brine da svi zadatci budu riješeni bez problema i u skladu sa zakonskim pravilima.

Najčešći zadatci u kojima učenici sudjeluju su:

- održavanje fonda u skladu s pravilima Knjižnice,
- sređivanje i pakiranje fonda na spremištu i fonda u slobodnom smještaju,
- razvrstavanje aktualnih časopisa i novina,
- razvrstavanje plakata i sitnog tiska,
- priprema knjižničnih dokumenata za daljnji tijek knjižnične obrade,
- obavljanje administrativnih poslova,
- priprema dokumenata u tabličnom prikazu,
- digitalizacija,
- pomoć u organizaciji Retro sajma knjiga,
- sudjelovanje u pripremnim radovima za događanja,

- pomoć u organizaciji događanja (*Közösségi szolgálat*, 2019).

5.6.12. Retro sajam knjiga

Retro sajam knjiga organizira se svake subote u dvorištu Središnje knjižnice i učionice za mlade. Obično je popraćen izložbama na ulazu u sajam, atmosferu minulih desetljeća dočaravaju stari radioaparati, ili s vremena na vrijeme pokoji funkcionalni gramofon, a ulazom u dvorište posjetitelji se mogu upoznati s poviješću slavne mađarske dinastije trgovaca željezom, obitelji Hamerli. Sajam nije ograničen samo na lokaciju Središnje knjižnice, već se redovito organizira i na drugim velikim događanjima u Pečuhu i Županiji (*Retro könyvvásár*, 2019).

5.6.13. Zbor Knjižnice Csorba Győző

Spajanje knjižnica u 2010. godini u Centru znanja dovelo je do toga da se knjižničari koji su do tada djelovali na različitim mjestima sada nalaze na centraliziranom mjestu i nije trebalo dugo da se oni koji vole glazbu međusobno pronađu. Tijekom jedne oproštajne manifestacije na kojoj su se pozdravljali od umirovljenih kolega rodila se ideja da im zapjevaju i tako je nastao zbor. Zbor je od tada nastupao na raznim manifestacijama, otvaranjima izložbi, priznanjima za jubilaran rad, no i rođendanima. Članovi zbora pjevaju uglavnom popularne i narodne pjesme. Za vrijeme pandemije zbor je morao prestati s radom na nekoliko godina, no 2022. zaposlenici knjižnice zahtijevali su ponovno pokretanje zbora koji je od tada ponovno aktivan (*A Csorba Győző Könyvtár kórusa*, 2023).

6. Suradnja s korisnicima radi razvoja usluga

Knjižnica svakodnevno prati kanale za komunikaciju s korisnicima kako bi otklonila probleme u djelovanju ili unijela novine u svoj rad. Primarno se za to brine Radna skupina za inovacije koja se istraživanjima trudi otkriti koja očekivanja korisnici imaju od planiranih knjižničnih programa i usluga. Knjižnica je otkrila da se povratna informacija može tražiti od korisnika u tri faze: pri planiranju usluge, zatim u fazi izrade usluge i na kraju u fazi popularizacije usluge, odnosno u fazi informiranja o rezultatima (*A Könyvtárat használók bevonása az újításokba az innovációk teljes ciklúsn keresztül*, 2018).

Prijedloge korisnika prikupljaju kroz nekoliko kanala:

- putem e-mail adrese – info@tudaskozpont.hu ili info@csgyk.hu,
- putem korisničkih anketa o radu Knjižnice,

- putem komentara na Facebook stranici,
- putem anketa za ocjenjivanje prošlih programa.

Velike korisničke ankete koje Knjižnica provodi svakih nekoliko godina provode se u suradnji s partnerom Primer koji organizira radnu skupinu za istraživanja. Anketa se sastoji od tri dijela – ispitivanja odraslih korisnika, ispitivanja djece i ispitivanja korisnika bibliobusnih službi. U njima se ispituju demografski podatci, učestalost i razlozi posjećivanja knjižnica, upućenost i korištenje dostupnih internetskih usluga, zadovoljstvo organiziranim temama programa, zadovoljstvo marketingom i njihovom učestalošću (*A Csorba Győző Könyvtár kérdőíve a könyvtárhasználók elégedettségének értékelésére*, 2019).

Osim virtualnim kanalima, knjižničari su primijetili da se dobre povratne informacije mogu dobiti i razgovorom uživo, primjerice prilikom vođenih tura za srednjoškolce koje priupitaju kako oni vide knjižnicu budućnosti; pripremom intervjua s umirovljenicima koji svakodnevno koriste knjižnične usluge; intervjuima s članovima čitateljskih klubova (*A Csorba Győző Könyvtár kérdőíve a könyvtárhasználók elégedettségének értékelésére*, 2019). Uz pomoć kolega s Odjela za čitateljske usluge odabire se nekoliko vjernih članova iz svakog uzrasta koji često koriste knjižnicu i koji testiraju novouvedenu uslugu te daju svoje mišljenje. Također, za vrijeme trajanja Državnih dana knjižnica, Knjižnica nagrađuje korisnike koji su neprekidni članovi od osnutka knjižnice i koji barem jednom na mjesec posjećuju Knjižnicu i posuđuju građu. Knjižnica drži da su upravo ti članovi oni koji pozitivno utječu na razvoj knjižničnih usluga. Za svoju vjernost dobiju zahvalnicu i poklon-bon, a ujedno se s njima radi na promicanju novih usluga (*A Csorba Győző Könyvtár kérdőíve a könyvtárhasználók elégedettségének értékelésére*, 2019).

7. Pregledi rezultata rada prethodnih godina

U nastavku kratko će se prikazati godišnji izvještaji Knjižnice Csorba Győző za 2022. i 2023. godinu koji pokazuju da se Knjižnica susretala s različitim izazovima proteklih nekoliko godina, prvenstveno posljedicama pandemije i privremene zabrane rada s korisnicima, a zatim nastojanjem da se brojke vrate na staro. Knjižnica od 2019. godine ne radi u punom radnom vremenu pa je trenutačni cilj uprave taj da se rad prvo dovede do stanja u kojem je bio 2019. godine.

7.1. Izvještaj iz 2022. godine

Godina 2022. započela je radom knjižnica bez ograničenja uzrokovanih pandemijom koronavirusa. Mnoge su se podružnice vratile na petodnevni rad, a pojedine su otvorile svoja vrata za korisnike i subotom. Što se hladnog pogona tiče, bilježi se četrdesetosampostotni porast u posudbi knjižničnog fonda, ali također i pad u broju učlanjenih korisnika, sa 23 073 u 2021. godini na 21 171. Unatoč tomu, broj korisnika koji su građu koristili unutar knjižnica značajno je rastao premda je tendencija novih učlanjenja još uvijek bila negativna – 3646 osoba u 2022. godini. Knjižnicu je posjetilo sveukupno 157 028 osoba. Sveukupno je u Baranjskoj županiji u 2022. godini radilo petnaest javnih knjižnica, u 286 naselja Knjižnica Csorba Győző usluživala je korisnike, u 218 naselja na knjižničnom punktu, a u 67 naselja uz pomoć bibliobusa (*A Csorba Győző Könyvtár 2022. évi beszámolója*, 2023).

U 2022. godini značajan je bio uspjeh digitalizacije na Zavičajnom odjelu, gdje su skenirane gotovo šezdeset dvije tisuće stranica materijala, a objavljeno je više od tisuću petsto videa, tisuću dvjesto fotografija i drugog sitnog tiska. Organizirano je tisuću osamdeset i devet knjižničnih programa (porast od protekle godine u kojoj su zabilježena 424 programa) koje je posjetilo više od pedeset tisuća ljudi – brojke za koje Knjižnica pretpostavlja da može zahvaliti ukidanju ograničenja vezanih uz pandemiju (*A Csorba Győző Könyvtár 2022. évi beszámolója*, 2023).

U svim podružnicama redovito su svaki mjesec organizirani knjižnični programi koje posjećuje sve više dječjih grupa, uredno dolaze i grupe posjetitelja, a ponovno su zaživjeli i čitateljski klubovi. Najistaknutiji su bili programi Retro sajma knjiga i drugi PécsLIT festival koji se sastojao od više od šezdeset programa na nekoliko mjesta. Knjižnica je također obilježila sedamdeset godina od osnutka Knjižnice Baranjske županije prigodnom izložbom. U sklopu Državnih dana knjižnica, 4. kolovoza, Pečuh je bio domaćin Susreta knjižničara Baranjske

županije koji je bio obilježen temom dostignuća generacije Z i edukacijom o emocionalnoj inteligenciji. Ukupno je u organizaciji knjižnice provedeno 1089 programa koje je posjetilo sveukupno 52 238 osoba (*A Csorba Győző Könyvtár 2022. évi beszámolója*, 2023).

Knjižnica je 2022. godine na nabavu novog fonda potrošila 33 milijuna forinti. Najviše se nabavljalo dječjeg fonda (15,29 % više) i glazbenog fonda (2,29 % više), dok je najveći pad u odnosu na prethodnu godinu bio u Zavičajnoj zbirci (39,44 % manji), a pogotovo u Međunarodnoj zbirci (59 % manji). Korisnici su posudili sveukupno 165 264 knjige, što je porast od 48 posto u odnosu na 2021. godinu (*A Csorba Győző Könyvtár 2022. évi beszámolója*, 2023).

Što se tiče znanosti, izdana je prva zbirka znanstvenih radova naslova *Pécs-Baranya évszázadai* (Stoljeća Pečuha i Baranje) koja sadrži odabrana predavanja s konferencija iz 2018. i 2019. godine, a na internetu je dostupno, sada i dvojezično, metodološko izdanje o dobrim praksama u bibliobusnoj službi naslova *Hazai és nemzetközi jó gyakorlatok a könyvtárbuszos szolgáltatásban* (*Hungarian and International Best Practices in Bibliobus Services*), u kojem su sudjelovale, između ostalih, i knjižnice iz Koprivnice, Vinkovaca i Zagreba (Pajor, Németh i Szeifer, 2022).

Tijekom 2022. godine Knjižnica se susrela s problemom energetske potrošnje i morala je početi planirati rekonstrukciju kako bi se i dalje mogla nastaviti adekvatno brinuti za fond i istovremeno usluživati korisnike. Taj se plan sastojao od dva dijela: energetska prenamjena u Centru znanja i u područnim knjižnicama. Veći je problem dakako bilo očuvanje energije u Centru znanja koji se nalazi na puno većem prostoru nego područne knjižnice. Ušteda je došla u obliku isključivanja klimatizacije na dva mjeseca, a u vrijeme zimskih mjeseci temperatura je bila podešena na 18 stupnjeva. Osim toga, Centar znanja radio je skraćeno: ponedjeljkom je bio zatvoren, od utorka do petka radio je od 10 do 18 sati, a subotom od 10 do 16 sati. Ova značajna razlika u radnom vremenu u usporedbi s proteklim godinama uspjela je osigurati 54 postotno smanjenje troškova grijanja, a potrošnju električne energije smanjila je za 35 posto (*A Csorba Győző Könyvtár 2022. évi beszámolója*, 2023).

7.2. Izvještaj iz 2023. godine

Knjižnica se 2023. godine primarno bavila energetsom učinkovitošću jer je tijekom 2022. godina imala prevelike energetske troškove i bila je primorana na rekonstrukciju. Od 2019. godine radno se vrijeme radikalno smanjilo – do tada je knjižnica radila svaki dan po

dvanaest sati. Tek tijekom druge polovice 2023. godine uprava je ponovno odlučila otvoriti Knjižnicu ponedjeljkom i ponovno uvesti usluge koje su bile dostupne za punog radnog vremena (*A Csorba Győző Könyvtár 2023. évi beszámolója, 2024*).

Godine 2023. Knjižnica bilježi 21 657 aktivnih članova i 159 966 posjetitelja, najviše onih mlađih od četrnaest godina i osoba između trideset i pedeset četiri godine. U drugoj polovici 2023. godine zatvorene su dvije područne knjižnice – Dječja knjižnica Csipkefa i Područna knjižnica Minerva. Obje se knjižnice sele na nove lokacije i s radom počinju 2024. godine. Dječja knjižnica Csipkefa seli se u prostore Središnje knjižnice, koja će svojim daljnjim radom nastojati ispunjavati trendove zelenih knjižnica formiranjem novog pristupa radu, fondom i okolinom u kojoj se nalazi (*A Csorba Győző Könyvtár 2023. évi beszámolója, 2024*).

Porast broja korisnika očitovao se u raznim aspektima. Prema riječima uprave, treći PécsLIT festival bio je apsolutni uspjeh budući da ga je posjetilo četiri tisuće devetsto zainteresiranih. Na seriji programa *Könyvtári KisÖKO*s (slob. prijev.: Mali knjižnični ekolog) umjesto očekivanih dvjesto osoba sudjelovalo ih je tristo četrdeset dvoje. Sveukupno su organizirana 1183 programa koje je posjetilo 48 845 posjetitelja. Porast je bio i kod međuknjižnične posudbe, broj pristiglih upita u odnosu na 2022. godinu porastao je s 1325 na 1454, a broj poslanih upita porastao je za čak 61,3 posto, s 506 na 816. Broj slušatelja podcasta također je porastao za 15 posto, a umjesto očekivanih pet epizoda producirano ih je devetnaest (*A Csorba Győző Könyvtár 2023. évi beszámolója, 2024*).

Značajan je porast vidljiv u sredstvima namijenjenima za nabavu fonda, u odnosu na 22,35 milijuna forinti iz 2022., Knjižnica je 2023. godine, pribavila 40,16 milijuna forinti kojima je uspjela nabaviti više od dvanaest tisuća novih dokumenata. Digitalizirano je i konvertirano 7856 dokumenata, 6,6 posto manje nego u 2022. godini (*A Csorba Győző Könyvtár 2023. évi beszámolója, 2024*).

Knjižnica je i 2023. godine nastavila sa značajnim istraživačkim radom – nastala su tri izdanja, zbornik radova s konferencija, zbornik u čast Zoltánu Kissu i samostalna monografija. Osim ovih izdanja, Knjižnica je podupirala monografije *Nemzetiségek Baranyában* (Narodnosti u Baranji) i *Ez történet Baranyában* (Ovo se dogodilo u Baranji), kao i izgradnju baze podataka sa značajnim osobama iz Baranjske županije koja je dobila 120 novih zapisa i 400 tisuća pregleda u 2023. godini (*A Csorba Győző Könyvtár 2023. évi beszámolója, 2024*).

U usporedbi sa zadnjim podacima kada je Knjižnica bila u punom pogonu (2019. godine), značajno se smanjio broj korisnika usluga - s 842 565 na 469 427 (44,2-postotni pad),

a i broj posjetitelja je niži za 3,53 posto. Premda broj korisnika i posjetitelja pokazuje tendenciju pada, broj posudbe građe porastao je za 2,3 posto u odnosu na 2019. godinu, što znači da ljudi svakim posjetom posuđuju više knjiga, pretpostavlja se da je uzrok tomu porast cijene knjiga. Smanjen je i broj novonabavljenih knjiga s 24 313 na 14 502 (*A Csorba Győző Könyvtár 2023. évi beszámolója*, 2024).

8. Plan rada i strategija za budućnost

Knjižnici je 2020. godine istekla titula Istaknute knjižnice, stoga im je plan ponovno se prijaviti na natječaj kako bi i narednih pet godina mogli nositi tu titulu. Uz pomoć Vijeća za upravljanje kvalitetom provodit će se svjesna priprema za taj zadatak. U interesu kvalitetnog rada, uslijedit će revizija poslovnih procesa u smislu ispravljanja grešaka u radu i njihov razvoj.

Osim titule Istaknute knjižnice, uprava radi na prijavama za Nagradu zelena knjižnica (*Zöld Könyvtár Díj*) i Radno mjesto prilagođeno obitelji (*Családbarát munkahely*).

Godine 2024. organizira se četvrti PécsLIT festival, no u svibnju 2024. godine započinje i organizacija *PécsLIT Kölyök* (kölyök = mladunac) festivala koji će nuditi programe i sadržaje isključivo za djecu. Veliki je napredak u radu Knjižnice pretplata na uslugu CloudLibrary koja pruža uslugu posuđivanja e-knjiga, a pretplatu će pratiti i ustrajanje u nabavci fonda e-knjiga (*A Csorba Győző Könyvtár 2024. évi munkaterve*, 2023).

U 2024. godini rezultati digitalizacije koju će Knjižnica provoditi uvelike ovisе o sudbini Javnog programa zapošljavanja za kulturnu digitalizaciju (*Kulturális Digitalizációs Közfoglalkoztatási Program*), ali načelno gledano, plan je digitalizirati novopristigle jedinice sitnog tiska, časopise koji se bave naseljenim mjestima i tvornicama, kao i knjige muzejske vrijednosti s ciljem očuvanja fonda. U smislu glazbene digitalizacije, primarni je cilj arhiviranje glazbenog materijala sa starih nosača zvuka, kao i notnih zapisa iz rukopisa te omogućavanje pristupa istima. Isto tako, važan će cilj biti razvijanje Baranjske digitalne zbirke u tom smjeru da se glazbeni dokumenti mogu pretraživati i prikazivati na više načina, te da se problem autorskog prava može jednostavnije sređivati prilikom objavljivanja (*A Csorba Győző Könyvtár 2024. évi munkaterve*, 2023).

Osim navedenih materijala, plan je i dalje digitalizirati dokumente iz zavičajne baštine, primarno je riječ o već spomenutim televizijskim emisijama programa *Pécs TV* i *Pécsváradí VTV*. Digitalizirane emisije bit će i dalje sigurno pohranjivane i objavljivane na Youtube kanalu knjižnice (*A Csorba Győző Könyvtár 2024. évi munkaterve*, 2023).

Plan je provesti novo ispitivanje zadovoljstva korisnika (posljednje je bilo provedeno 2022. godine). Također će se provoditi i procjena potreba partnera u vezi s knjižnicama koje se sele na novo mjesto. Uprava očekuje da će seljenje knjižnica, odnosno nužnost njihova zatvaranja dok traju pripreme, vjerojatno dovesti do statističkog smanjenja broja korisnika na kraju godine (*A Csorba Győző Könyvtár 2024. évi munkaterve*, 2023).

9. Zaključak

Knjižnica Csorba Győző od svojeg utemeljenja 2010. godine pa do danas ima važnu ulogu za građane Pečuha. Stvorena na već itekako snažnim temeljima Knjižnice Baranjske županije i Knjižnice grada Pečuha koje su u svojim upravama imale značajne osobe iz mađarskog književnog života, Knjižnica Csorba Győző okupila je sve najbolje dijelove obiju knjižnica i podigla ih na višu razinu. Svojim fondom, raznolikim uslugama iz godine u godinu privlači mnoge posjetitelje, a s pregršti programa, bilo već usustavljenih, ili onih novoosmišljenih, na sebe je skrenula poglede iz cijele države, a i šire. Svojim mnogobrojnim aktivnostima Knjižnica je privukla svakojake skupine ljudi, od volontera, praktikanata, članova čitateljskih klubova, do zaljubljenika u glazbu, perspektivnih pisaca i umjetnika. Unatoč problemima s kojima se uprava Knjižnice susrela u proteklih nekoliko godina, polagan, ali siguran povratak na staro radno vrijeme i ambiciozan plan za budućnost korisnicima mogu pobuditi nadu u zbilja zanimljivu, programima ispunjenu blisku budućnost.

10. Literatura

1. Csorba Győző Könyvtár (2023) *A Csorba Győző Könyvtár 2022. évi beszámolója*. Dostupno na: https://csgyk.hu/sites/default/files/csorba_dokumentumok/50-1_csgyk_beszamolo_2022.pdf (Pristupljeno, 20. 5. 2024.).
2. Csorba Győző Könyvtár (2024) *A Csorba Győző Könyvtár 2023. évi beszámolója*. Dostupno na: https://csgyk.hu/sites/default/files/csorba_dokumentumok/csorba_gyozo_konyvtar_2023_evi_beszamoloja.pdf (Pristupljeno, 20. 5. 2024.).
3. Csorba Győző Könyvtár (2023) *A Csorba Győző Könyvtár 2024. évi munkaterve*. Dostupno na: https://www.csgyk.hu/sites/default/files/csorba_dokumentumok/csorba_gyozo_konyvtar_2024_evi_munkaterve.pdf (Pristupljeno: 24. 5. 2024.).
4. Csorba Győző Könyvtár (2020) *A virtuális Baranya felépítése - Helyismereti Gyűjtemény mint digitális tartalomszolgáltató*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/virtualis-baranya-felepitesi-helyismereti-gyujtemeny-mint-digitalis-tartalomszolgáltato> (Pristupljeno: 26. 5. 2024.).
5. Csorba Győző Könyvtár (2019) *A Csorba Győző Könyvtár kérdőíve a könyvtárhasználók elégedettségének értékelésére*. Dostupno na: https://csgyk.hu/sites/default/files/csorba_dokumentumok/haszn_elegedettsegmeres.pdf (Pristupljeno: 26. 5. 2024.).
6. Csorba Győző honlap (n.d.) *Életrajz*. Dostupno na: <https://csorbagyozo.hu/node/23> (Pristupljeno: 20. 5. 2024.).
7. Csorba Győző Könyvtár (2020) *Könyv(fu)tár*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgáltatások/konyvfutar> (Pristupljeno: 12. 5. 2024.).
8. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Könyvkötészet*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgáltatások/konyvkoteszet> (Pristupljeno: 19. 5. 2024.).
9. *Csorba Győző Könyvtár* (n.d.) *Könyvtáraink*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/konyvtaraink> (Pristupljeno: 19. 5. 2024.).
10. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Könyvtártörténet*. Dostupno na: <https://www.csgyk.hu/rolunk/konyvtarrol> (Pristupljeno: 1. 2. 2024.).
11. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Közösségi szolgálat*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/rolunk/kozossegi-szolgalat> (Pristupljeno: 19. 5. 2024.).

12. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Nemzetiségi gyűjtemény*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgaltatasok/nemzetisegi-gyujtemeny> (Pristupljeno: 19. 5. 2024.).
13. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Olasóklubok*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgaltatasok/olasoklubok> (Pristupljeno: 6. 5. 2024.).
14. Csorba Győző Könyvtár (2023) *Organogram*. Dostupno na: https://csgyk.hu/sites/default/files/csorba_dokumentumok/organogram_20230109.pdf (Pristupljeno, 23. 5. 2024.)
15. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Retro könyvvásár*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgaltatasok/retro-konyvvasar> (Pristupljeno: 19. 5. 2024.).
16. Csorba Győző Könyvtár (2022) *Zenei szabadulósobák*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgaltatasok/zenei-szabaduloszobak> (Pristupljeno: 12. 5. 2024.).
17. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Zeneműtár*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgaltatasok/zenemutar> (Pristupljeno: 12. 5. 2024.).
18. Csorba Győző Könyvtár (2019) *Zongorahasználat*. Dostupno na: <https://csgyk.hu/szolgaltatasok/zongorahasznalat> (Pristupljeno: 12. 5. 2024.).
19. BAMA (2023) *Szeretnék népszerűsíteni az olvasást a tinédzserkorúak és a fiatal felnőttek körében is*. Dostupno na: https://www.bama.hu/helyi-kultura/2023/02/szeretnek-nepszerusiteni-az-olvasast-a-tinedzserkoruak-es-a-fiatal-felnottek-koreben-is?fbclid=IwAR30XOwbFgVmBbxL2X3kvrthGzdw36XZdKrvRL7uJ-co_4a2aK556w3dXds#google_vignette (Pristupljeno: 18. 5. 2024.).
20. *FilmPakk: filmezzünk, játszunk, tanuljunk, olvassunk* (n.d.). Dostupno na: <http://www.pecsirport.hu/kultura/irodalom/6112-filmpakk-filmezzunk-jatszunk-tanuljunk-olvassunk.html> (Pristupljeno: 16. 5. 2024.).
21. Gyánti, I. *et al.* (2013) *Pécs Város Közművelődési Könyvtárától a Csorba Győző Könyvtárig: 70 éves a közművelődési könyvtár Pécsett (1943-2013)*. Csorba Győző Könyvtár (Csorba Győző Könyvtár kiadványai).
22. Hungaricana (n.d.) KönyvtárMozi. Dostupno na: <https://www.hungaricana.hu/hu/nka25/konyvtar/konyvtar MOZI/> (Pristupljeno: 21. 4. 2024.).
23. Könyvtárvilág (2023) *A Csorba Győző Könyvtár kórusa*. Dostupno na: <https://mke.info.hu/konyvtarvilag/2023/05/a-csorba-gyozo-konyvtar-korusa/8383/> (Pristupljeno: 26. 5. 2024.).

24. Pajor, Zs. i Szeifer, C. (2021) *Az olvasásnépszerűsítés jó gyakorlatai a Csorba Győző Könyvtárban*, Tudásmenedzsment, 22(1), str. 222–228. Dostupno na: <https://doi.org/10.15170/TM.2021.22.K1.15> (Pristupljeno: 10. 4. 2024.).
25. Pajor, Zs. (2017) *FilmPakk – film, szórakozás és tudás egy dobozban*, Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 26(11). Dostupno na: <http://ki2.oszk.hu/3k/2017/11/filmpakk-%e2%80%93-film-szorakozas-es-tudas-egy-dobozban/> (Pristupljeno: 15. 5. 2024.).
26. Pajor, Zs. (2020) *Már én is olvasok! - Letölthetővé vált a legújabb szülőknak/nagyszülőknak szóló könyvajánló segédletünk*, Csorba Győző Könyvtár. Dostupno na: <https://csgyk.hu/mar-en-olvasok-letolthetove-valt-legujabb-szulokneknagyszuloknek-szolo-konyvajanlo-segedletunk> (Pristupljeno: 24. 5. 2024.).
27. Pajor, Zs. Németh, L., Szeifer, Cs. (ur) (2022) *Hazai és nemzetközi jó gyakorlatok a könyvtárbuszos szolgáltatásban*. Pécs: Csorba Győző Könyvtár. Dostupno na: https://www.csgyk.hu/sites/default/files/konyvtarbuszos_modszertani_teljes_online.pdf (Pristupljeno, 17. 4. 2024.)
28. PécsLIT – PécsLIT Fesztivál (n.d.). Dostupno na: <https://pecslit.hu/> (Pristupljeno: 19. 5. 2024.).

Popis fotografija

Fotografija 1. Zona tihog učenja (Privatna zbirka, 2024.)	11
Fotografija 2. Prostorija za grupno učenje (Privatna zbirka, 2024.)	12
Fotografija 3. Pročelje Dječje knjižnice Körbirodalom (Privatna zbirka, 2024.)	13
Fotografija 4. Tlocrt četvrtog kata Knjižnice Csorba Győző (Privatna zbirka, 2024.)	13
Fotografija 5. Dio glazbene zbirke Knjižnice Csorba Győző (Privatna zbirka, 2024.)	19
Fotografija 6. Prostor dječje knjižnice (Privatna zbirka, 2024.).....	21
Fotografija 7. Slušaonica glazbenog fonda (Privatna zbirka, 2024.)	27
Fotografija 8. Digitalni pijanino za slobodno korištenje (Privatna zbirka, 2024.).....	28

Knjižnica Csorba Győző u Pečuhu

Sažetak

Od svojeg osnutka 2010. godine, kada su se sjedinile Gradska i Županijska knjižnica u Pečuhu u okviru projekta *Pečuh - Europska prijestolnica kulture 2010.*, Knjižnica Csorba Győző snažno započinje svoj rad u novim, proširenim prostorijama na četiri kata. Zahvaljujući dobrim temeljima na kojima je nastala, na sebe preuzima značajnu ulogu matične knjižnice za Baranjsku županiju, provoditelja druge najstarije bibliobusne službe u Mađarskoj, organizatora državno prepoznatih kulturnih događaja, kao i promicatelja znanja i ljubavi prema čitanju. Svojom pozamašnom zavičajnom i glazbenom zbirkom služi kao prostor zaštite vrijedne građe, a potom i kao izvorište za mnoge znanstvene i akademske radove.

Knjižnično se djelovanje proteže na sveukupno deset lokacija, što znači da se tijekom cijele godine mogu pronaći zabavne i poučne aktivnosti diljem Pečuha. Domišljatim programima poticanja čitanja Knjižnica iz godine u godinu privlači sve više najmlađih korisnika, a njihove roditelje čekaju materijali iz opsežne vlastite naklade koji im pomažu da svojoj djeci prirede kvalitetan izbor građe na njihovu čitateljskom putovanju.

Nedavnom organizacijom literarnog festivala PécsLIT koji na više lokacija pruža šarolike književne programe, i dobrim odazivom publike, programska aktivnost knjižnice prepoznata je na nacionalnoj razini. Rađaju se novi programi, razvija se suradnja s korisnicima u kontekstu istraživanja zainteresiranosti za programe i unaprjeđenja usluga, a Knjižnica od posljedica pandemije koronavirusa polako vraća stare brojke posjećenosti.

Statistički pokazatelji i strateški plan za budućnost pokazuju da će građani Pečuha i dalje imati kvalitetan, domišljat i vrlo učinkovit centar kulture i znanja – Knjižnicu Csorba Győző.

Ključne riječi: knjižnica, knjižničarstvo, Pečuh, Csorba Győző, kulturne manifestacije

Csorba Győző Public Library in Pécs

Summary

Since its inception in 2010, when the City library and County Library in Pécs were united as part of the *Pécs - European Capital of Culture 2010* project, the Csorba Győző Library has been strongly starting its work in new, expanded building stretching over four floors. Thanks to the good foundations on which it was founded, it took on the important role of the central library in the Baranya county, the operator of the second oldest bibliobus service in Hungary, the organizer of state-recognized cultural events, as well as the promoter of knowledge and love of reading. With its considerable local history collection and music collection, it serves as a place to protect valuable material, as well as as a source for many scientific and academic works.

The library's activity extends to a total of 10 locations, which means that fun and educational activities can be found all over Pécs throughout the year. With ingenious reading encouragement programs, the Library attracts more and more children year after year, and their parents can expect hand-picked, self-published materials which contain a quality selection of books and other media they can use to prepare their children for their reading journey.

With the recent organization of the literary festival PécsLIT, which provides colorful literary programs at several locations, as well as the good response of the audience, the organizational activity of the library has been recognized at the national level. In the New activities are coming to life, cooperation with users in the context of researching interest in programs and improving library services is developing, and after a static period of the coronavirus pandemic, the Library is slowly restoring its old attendance figures.

Statistical indicators and a strategic plan for the future show that the citizens of Pecs will continue to have a high-quality, resourceful and highly efficient center of culture and knowledge – the Csorba Győző Library.

Key words: library, librarianship, Pécs, Csorba Győző, cultural events